

Posudek na magisterskou práci Rut Junové

Název: *Spirituální poezie Rudolfa Juroleka*

Studijní obor: Evangelická teologie

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Kočandrle Bauer, Th.D.

Magisterská práce Rut Junové obsahuje celkem 101 stran včetně primární a sekundární literatury. Cílem práce je analýza poezie slovenského básníka Rudolfa Juroleka z hlediska religionisticko-teologického. Autorka v Jurolekově poezii hledá duchovní témata a motivy (s. 10) a rovněž reflektuje Jurolekovu tvorbu coby duchovní cestu. Rozkrývá tím možnosti četby Jurolekovy poezie coby prostředí pro setkání s Bohem.

Kromě úvodu a závěru je práce rozdělena do třech hlavních kapitol, v nichž autorka postupuje logicky velmi jasně. Jasnost postupu magisterské práce je umocněna shrnutím za každou kapitolou. Autorka nám nejprve představuje Jurolekovu poezii v kontextu spirituální poezie na Slovensku. V první kapitole rovněž definuje blíže vztah spirituální poezie ve vztahu křesťanské tradici. Užívá zde typologii projevů duchovnosti v poezii z konceptu slovenské literární teoretičky Jany Juhásové (s. 17-22). Ve druhé kapitole již přistupuje konkrétně k dílům samotného básníka Juroleka. Velmi pečlivým textovým rozbořem jeho básnických sbírek dochází k závěru, že se obecně vzato dají dělit do dvou kategorií: reflexivně-přírodní (s. 24-45) a filosoficko-experimentální (s. 46-60). Do první kategorie spadají sbírky, ve kterých hlavní úlohu hraje příroda jako *topos* setkání s transcendentem, do druhé kategorie spadají sbírky, ve kterých Jurolek sice touží po poznání duchovního rozměru skutečnosti (s. 60), ale *topos* přírody ustupuje do pozadí. Objevují se jiné motivy jako např. motiv subjektu hledajícího Boha v poutnictví, ve kterém se setkává s Bohem skrze krásu, ale i nicotu, bolesti či steskem po domově. (s. 60). I když si autorka uvědomuje, že toto rozdělení Jurolekových sbírek je pouze pomocné (s. 61), tato kategorizace jí pomáhá se v jeho sbírkách lépe orientovat a uchopit v nich konkrétní teologická témata a duchovní motivy. Ty pak vstupují do třetí kapitoly její práce. Třetí kapitola se zabývá konkrétní religionisticko-teologickou analýzou jeho textů. Zde jako metodologický rámec volí především srovnání Jurolekovy tvorby s mystickou teologií. Mystiku coby nástroj k uchopení Jurolekovy poezie volí zejména z důvodu nedogmatického a neinstitutizovaného přístupu k poznávání

duchovnosti (s. 64). Saha zde k dvěma známým cestám poznávání Boha z východní tradice církve: cestě apofatické a katafatické, kterým se Jurolekova cesta poznání Skutečnosti (s velkým počátečním písmenem coby ekvivalent označení transcendentna či konkrétněji Boha, viz pozn. 262) podobá. Tomu odpovídá i Jurolekovo chápání vztahu Boha (transcendentna) ke světu. Jurolek se pohybuje mezi chápáním skutečnosti od Boha oddělené, ale zároveň, paradoxně, chápáním Boha v imanentním světě obsaženém (s. 67). Kromě nástinu duchovních motivů v Jurolekově poezii vnímá rovněž samotnou cestu Jurolekovy tvorby v mnohém podobnou cestě mystiků. Autorka tak hledá v jeho způsobu tvorby cestu duchovního výstupu v očištění, osvětlení i ve sjednocení s Bohem (s. 71).

Magisterská práce Rút Junové je interdisciplinární. Pohybuje se na pomezí literární vědy, religionistiky, filozofie, spirituální teologie, ale i hermeneutiky. Autorka si je vědoma, že interdisciplinarita přináší i jistá rizika zamízení jasné metodiky, ale za pomoci mystické teologie coby klíče k porozumění Jurolekovu duchovnímu hledání a duchovním motivům v jeho tvorbě, se jí daří udržet jasnost textu.

Autorka chápe, že poezie, byť nemusí být nutně a explicitně nazývána křesťanskou, v nás může probudit duchovní zážitky a dovést nás k setkání s Bohem. Poetický jazyk sám nám svojí otevřeností umožňuje uchopit duchovní dimenzi skutečnosti. Uvědomuje si rovněž onu křehkost a nemožnost definovat básníka samotného i jeho tvorbu do teologických pojmů, byť pojmů z mystické teologie. Našlapuje proto velmi jemně a snaží se o používání teologicky inkluzivních pojmů jako je apofatická teologie, světlo, setkání s božstvím coby kruhem atd. Myslím, že se jí velmi dobře podařilo vystihnout duchovní motivy Jurolekovy poezie, aniž by jeho tvorbu i jeho samotného coby tvůrce uzavřela do mrtvých konstruktů a klišé. Magisterská práce je zdařilým pokusem tvořivě uchopit duchovní témata, která Jurolekova poezie přináší a odkrývá a rovněž je na základě pojmosloví, které zná křesťanská a z části i mimo-křesťanská mystická teologie a praxe, teologicky formulovat.

Magisterskou práci považuji za inspirativní a čtivou. Splňuje po formální i obsahové stránce všechna kritéria a tudíž ji jednoznačně navrhuji k obhajobě s návrhem na hodnocení A (výtečně).

Otázka k následné diskuzi:

Které motivy či aspekty Jurolekovy poezie nenalezneme v duchovním hledání Hildegardy z Bingen či Františka z Assisi? V čem je jeho tvorba jiná? V čem může jeho řeč mystickou teologii v tradičním slova smyslu obohatit?

V Praze dne 7.9. 2020